

**ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
Γ' ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 24 ΜΑΪΟΥ 2013 - ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:
ΙΣΤΟΡΙΑ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ**

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ

- A1. α.** Πολιτοφυλακή της Κρήτης: σχολικό βιβλίο σελ. 215 Το οριστικό κείμενο των μεταρρυθμίσεων που προήλθε μετά από διαπραγμάτευση μεταξύ των Μεγάλων Δυνάμεων, των Κρητών και του Ελ. Βενιζέλου προέβλεπε την ίδρυση Κρητικής Πολιτοφυλακής με Έλληνες αξιωματικούς που προηγουμένως θα παραιτούνταν από τον Ελληνικό στρατό.
σχολικό βιβλίο σελ. 216. «Το πιο σημαντικό... των μουσουλμάνων της νήσου»
- β.** Κοινωνιολογική Εταιρεία: σχολικό βιβλίο σελ. 93 «Τα αριστερά κόμματα... να ιδρύσουν κόμμα» και σελ. 89 «Σε κάποιες... Κοινωνιολογική Εταιρεία»
- γ.** Συνθήκη Νειγύ: σχολικό βιβλίο σελ. 140 «Το Νοέμβριο του 1919... πριν την υπογραφή της συνθήκης»
- A2. α.** → 4, **β.** → -, **γ.** → 1, **δ.** → 5, **ε.** → 3, **στ.** → -, **ζ.** → 2
- B1.** Σχολικό βιβλίο σελίδες 85 – 86 «Ο ελληνοτουρκικός πόλεμος του 1897... περιορισμό της γραφειοκρατίας» Μπορεί να δοθεί και το κομμάτι: «Το 1909 συντελείται... δημοσιονομική πολιτική.»
- B2.** Σχολικό βιβλίο σελίδα 250 «Στην Ευρώπη πρωτεργάτης... Σοβιετικής ένωσης» και σελ. 249 «Οι Έλληνες της Διασποράς αναδείχθηκαν... Κρασοντόρ»
- Γ1. α.** σχολικό βιβλίο σελ. 42 – 43 «Αργότερα όμως... τεχνικές έλλειψης» Στοιχεία κειμένου Α: Η εφημερίδα Αιών σχολιάζει τη συμπεριφορά των τσιφλικάδων της Θεσσαλίας που χαρακτηρίζονται απαιτητικότεροι των Τούρκων καθώς τους εκβιάζουν να πληρώνουν ενοίκιο για τα σπίτια τους, ενώ μέχρι πρότινος θεωρούνταν κύριοι αυτών και μάλιστα αν και επιδεικνυαν έγγραφα αγοραπωλησίας δεν αναγνωριζόταν.
- β.** σχολικό βιβλίο σελ. 81 «Στα εδάφη της Θεσσαλίας... βελτίωση της θέσης τους» Στοιχεία κειμένου Β: Από την Ιστορία του Ελληνικού Έθνους τα παράθεμα αναφέρει τις απόψεις του Τρικούπη και του πολιτικού του αντιπάλου Δηλιγιάννη για το αγροτικό ζήτημα της Θεσσαλίας.
Συγκεκριμένα: Ο Τρικούπης υποστηρίζει στη Βουλή πως θα πρέπει να διατηρηθεί το υπάρχον καθεστώς στη Θεσσαλία καθώς η διανομή των κτημάτων στους καλλιεργητές, επιθυμία των κολλίγων, ζημιώνει τα συμφέροντα του κράτους και απομακρύνει τις επενδύσεις των Ελλήνων του εξωτερικού. Το πρόγραμμα του Τρικούπη εξάλλου προέβλεπε ανάπτυξη της οικονομίας και κυρίως ενίσχυση της γεωργίας και παροχή κινήτρων στην ιδιωτική πρωτοβουλία για επενδύσεις.
Ο Δηλιγιάννης εχθρός των «πλουτοκρατών της διασποράς» και απεχθανόμενος το τυχοδιωκτικό χρηματιστικό κεφάλαιο ήταν ο μόνος που κατέθεσε νομοσχέδιο στη Βουλή το 1896 για την απαλλοτρίωση τμήματος των τσιφλικιών υπέρ των καλλιεργητών τους. Μια κίνηση που ανέδειξε το πρόβλημα της μεγάλης γαιοκτησίας

στη βόρεια Ελλάδα, «το Θεσσαλικό πρόβλημα» και που αποτέλεσε την πρώτη επίσημη αναγνώριση του από το Ελληνικό κράτος χωρίς όμως το αναμενόμενο αποτέλεσμα.

- γ. σχολικό βιβλίο σελ. 43 «Οι πρακτικές... το χωριό Κιλελέρ(1910)».

Στοιχεία κειμένου Γ: Το παράθεμα από την Ιστορία του Ελληνικού Έθνους παρουσιάζει τα αιτήματα των κολλίγων στο Υπόμνημα της Πανθεσσαλικής Επιτροπής Αγώνα που υπέβαλαν στο βασιλιά Γεώργιο Α΄ το Φεβρουάριο του 1910 ζητώντας την παρέμβαση του για βελτίωση της θέσης τους. Επισημαίνουν πως δεν τους επιτρέπεται η ελεύθερη ιδιοκτησία ούτε της γης που καλλιεργούν ούτε της καλύβας στην οποία διαμένουν αλλά αντίθετα όταν εκείνοι επιθυμούν τους κάνουν έξωση με αποτέλεσμα να περιφέρονται ως «Αθήγγανοι» (μεταφέροντας κινητά πράγματα και μέλη της οικογένειάς τους)

Υπογραμμίζουν πως κατά αυτό τον τρόπο η γεωργία πλήττεται και οπισθοδρομεί, η τοκογλυφία ακμάζει και ο αγροτικός πληθυσμός μειώνεται λόγω και της ελονοσίας που θερίζει.

Επισημαίνοντας την θέση τους ως Ακρίτες της χώρας τονίζουν πως το καθεστώς είναι εξασφαλισμένο, όταν και η αγροτική τάξη ευτυχεί αφήνοντας εμμέσως μια απειλή – προειδοποίηση για την επικείμενη εξέγερση στο Κιλελέρ. Επομένως ο βασιλιάς που θα αποκαταστήσει το αγροτικό ζήτημα θα είναι και ο καλύτερος. Τέλος εφόσον στη Δανία από το 1788 καταργήθηκε η δουλοπαροικία επιζητούν και από το βασιλιά Γεώργιο Α΄ να φανεί αντάξιος της καταγωγής του υιοθετώντας την ανάλογη λύση.

- Δ1. α. Σχολικό βιβλίο σελ. 157: Ως εισαγωγικό «Η αστική αποκατάσταση...εμπόδια από την αγροτική.»

Σχολικό βιβλίο σελ. 158-159: «Η αστική στέγαση ξεκίνησε... για τη στέγασή τους.»
Στοιχεία από κείμενο Α: Η Καισαριανή αποτελεί έναν από τους τέσσερις πρώτους προσφυγικούς συνοικισμούς στην Αθήνα. Σύμφωνα με το παράθεμα οι συνθήκες διαβίωσης ήταν από άθλιες ως αβίωτες με μοναδικό δώρο τον καθαρό αέρα. Η αδιαφορία και η εγκατάλειψη των προσφύγων ήταν δείγμα της γενικότερης κατάστασης. Αρχικά και για μεγάλο χρονικό διάστημα η εγκατάσταση γίνεται σε σκηνές. Στη συνέχεια σε 500 ξύλινα παραπήγματα στα οποία και κατοικούσαν δύο οικογένειες σε κάθε ξύλινο σπιτάκι καθιστώντας την διαβίωση τους απελπιστική και 1.000 πλινθοκτιστά δωμάτια που κατασκευάστηκαν από το κράτος. Επιπλέον η Ε.Α.Π. προκειμένου να βελτιώσει τη θέση των προσφύγων αναλαμβάνει την κατασκευή 350 σπιτιών με τρεις ή τέσσερις κατοικίες διαφόρων τύπων. Τα έργα υποδομής εξέλειπαν με αποτέλεσμα η ύδρευση να πραγματοποιείται με βυτία του δήμου, τις ελλείψεις να τις αναπληρώνουν οι υδροπώλες που εμπορεύονται το νερό. Στην κοίτη του χειμάρρου οι ακαθαρσίες, τα σκουπίδια, τα ράκη της ταπητουργίας παρουσίαζαν φρικτό θέαμα εξαιτίας της έλλειψης αποχετευτικού συστήματος.

- β. Σχολικό βιβλίο σελ. 159: «Υπάρχουν βέβαια και οι εύποροι... επρόκειτο να ζήσουν για πολλά χρόνια.»

Στοιχεία από κείμενο Β: Το παράθεμα ενισχύει το σχολικό κείμενο και επιβεβαιώνει ότι οι ελάχιστοι εύποροι έχουν τη δυνατότητα να δημιουργήσουν καλύτερης ποιότητας συνοικισμούς νοικιάζοντας ή αναλαμβάνοντας οι ίδιοι την οικοδόμηση. Τους παρέχονταν οικόπεδα και δάνεια και το κράτος αναλάμβανε τα έργα υποδομής. Η Νέα Σμύρνη, η Καλλίπολη και η Νέα Καλλικράτεια είναι εύποροι συνοικισμοί με χαρακτηριστικότερο παράδειγμα αυτό της Νέας Σμύρνης. Όπως επισημαίνεται Σμυρναίοι πρόσφυγες ανώτερων κοινωνικών στρωμάτων το 1923 οργανώνονται, πετυχαίνουν την απαλοτρίωση ανατολικά της λεωφόρου Συγγρού και το 1925 με το

Σχέδιο Καλλίγα που προέβλεπε μεγαλύτερο πλάτος δρόμων αρχίζει η οικοδόμηση του συνοικισμού.

Επιπρόσθετα μπορεί να αναφερθεί πως το 1925 πραγματοποιούνται μεγάλες επενδύσεις στην πρωτεύουσα με τη δημιουργία σύγχρονου δικτύου αστικών συγκοινωνιών, με επενδύσεις στους δρόμους και διευθετήσεις χειμάρρων του προκαλούσαν πλημμύρες και καταστροφές στο λεκανοπέδιο της Αττικής.

Στοιχεία από κείμενο Γ: Το παράθεμα αισθητοποιεί την κατάσταση των απόρων προσφύγων συγκεκριμένα στα προάστια της Θεσσαλονίκης. Αξίζει να σχολιαστεί ότι η Θεσσαλονίκη αποτέλεσε χώρο υποδοχής μεγάλου προσφυγικού ρεύματος και ότι το κράτος εκμεταλλεύτηκε τα εγκαταλελειμμένα μουσουλμανικά και βουλγαρικά κτήματα για την αποκατάσταση των προσφύγων και την ενίσχυση του ελληνικού χαρακτήρα της Μακεδονίας.

Οι πρόσφυγες πάνω από 2.000 άτομα, τετρακόσιες οικογένειες εγκαθίστανται σε μικροσκοπικά τενεκεδόσπιτα, χωρίς μόνωση με αποτέλεσμα το χειμώνα να είναι κρύα και υγρά ενώ το καλοκαίρι οι τσίγκινες στέγες να τα μετατρέπουν σε «σωστούς φούρνους». Αυτές όμως οι πρόχειρες κατασκευές αξιολογείται πως προσφέρουν τη μόνη προστασία στους ενοίκους τους αν και στην καλύτερη περίπτωση αντιπροσώπευαν την κατώτατη βαθμίδα της πολιτισμένης ζωής.

Επιμέλεια απαντήσεων:

Σκυριανού Μαίρη

Μπέκου Νατάσα

Φιλολόγοι

Φροντιστήριο Μ.Ε «ΕΠΙΛΟΓΗ» - Καλαμάτα

<http://www.epil.gr>